

7 forfattere
7 tekster
2016

7 — 7

Brynjulf Jung Tjønn

Maria Dorothea Schrattenholz

Lars Ove Seljestad

Maria Kjos Fonn

Audun Mortensen

Gyrid Gunnes

Lars Ramslie

PÅSKE+
PASJON

64 opplevelsesdager

13.3 — 15.5.16

Fra inngangen til den stille uke til

1. pinsedag. Pasjon er lidelse og lidenskap.

Lidelse i møte med verdens dødskrefter.

Lidenskap i møte med livets muligheter.

Påske er fortellinger som former vår kultur

og driver mennesket til frihet.

Påske + Pasjon – i regi av

KULT – Senter for kunst, kultur og kirke,

Oslo Bispedømmeråd, Kirkelig Fellesråd i

Oslo og Domkirkeakademiet. I samarbeid

med bispedømmene Agder & Telemark, Borg

og Tunsberg.

Les mer på

www.paskeogpasjon.no

Påske og pasjon er en tekstvev. I løpet av 64

opplevelsesdager har 110 produksjoner eller verk deltatt

i denne veven. Slik har ulike kunstuttrykk blitt knyttet

sammen. Forskjeller er blitt overskredet. Noen av trådene mellom kunstproduksjonene opplever du umiddelbart.

Andre oppdager du kanskje først etter å ha forsket i verkets inspirasjonskilder.

Tekst skaper tekst uavhengig av hvilket kunstuttrykk som

møter «den skrivende penn». 7 forfattere ble invitert med i

tekstveven. Deres oppdrag var å skrive en skjønnlitterært

basert tekst, lyrikk eller prosa, etter å ha opplevd musikk,

scenekunst, visuell kunst, film og arkitektur.

7 begreper har fulgt Påske og pasjon: svik, ekstase,

unnfallenhet, sinne, glede, lidelse, forsoning. Disse

fikk forfatterne med seg inn i det enkelte møtet med

kunstproduksjonene og i arbeidet med egne tekster.

De fikk også med Markusevangeliet fra Det nye

testamentet. Begrepene og bibeltekstene har fungert som

bakgrunnsmateriale. Resultatet er blitt 7 rike tekster som

kommenterer de kunstproduksjonene de er blitt en del av.

I det foreliggende heftet 7 – 7 møter du årets tekster. Her blir

du også presentert for de enkelte kunstproduksjonene som

var utgangspunkt for forfatternes arbeid. Som du vil erfare,

er tekstene forskjellige i form og innhold. Noen utforsker nye

måter å bruke språket på, mens andre opererer innenfor mer

tradisjonelle uttrykksformer.

Det er femte året på rad at 7 forfattere utfordres til å skrive

om en kunstproduksjon innenfor veven Påske og pasjon.

Deres medvirkning er av vital betydning for plattformen.

Vi er dypt takknemlig for deres bidrag.

Vennlig hilsen

Knut Erik Tveit

Prosjektleder for Påske og pasjon

Støttet av:

Norsk Kulturråd

Design: Rayon

1 — 7

Brynjulf Jung Tjønn

—

kan eg sjå deg

Brynjulf Jung Tjønn opplevde *Krigen*
av Tobias Lindholm på Cinemateket.

allereie når du tar på deg den uniformen
og dei svarte støvlane
og går ut av den døra
og inn i den bilen
kan eg sjå deg
gå rundt i den same uniformen
i afghanistan
sandslettene samlar
støv oppetter støvlane
våpenet i hendene
kan eg sjå deg
speidande
samstundes
på vakt
for noen er på jakt
etter deg
og dine soldatar
kan eg sjå deg
slik
kvar kveld eg lukkar auga
kvar morgon eg opnar dei
hjelmen som skal beskytte tankane dine
mot skot, slag
knivstikk
men kva hjelper vel det
viss du tråkkar på ei mine
får kuler gjennom låret, armen, halsen
hovudpulsåra
kan eg sjå deg
død
ja
fleire gonger om dagen
kan eg sjå deg
liggande med raud farge som veks
utover uniformen
kan eg sjå deg
med auge som rullar rundt
med munn som manglar luft
kan eg sjå deg
riste livet ut av lemmene dine
når eg kler på barna
lagar mat
leverer dei til barnehage og skule

kan eg sjå deg
springe for livet
kan eg sjå deg
kaste deg unna ein bombe
mens eg vinkar farvel til det minste barnet
i barnehagevindauga
fleire gonger kvar dag
kan eg sjå deg
ligge på ei båre
og førestille meg
at det bankar på døra
og når eg opnar
står ein av sjefane dine
med lua i hånda
og gjev meg det bodskapet
han bruker heile livet
på å gløyme

eg held alt saman her heime
mens du held alt saman der borte
utan meg
vil familien vår rakne
utan deg
er soldatane dine ubehjelpelege
utan deg
vil alle vere levande blinkar

og her må eg klare meg
utan deg
for
utan deg
må eg halde alt saman
barna må leve med saknet etter deg
eg må leve med saknet etter deg
vi må alle leve med frykten for at du
ofrar deg

dei spør
når kjem far heim igjen
eg svarar
til julaften
og eg tenker
det er nesten som ein adventstid
for kvar dag vi nærmar oss jul
er du eitt steg nærmare oss

noen gonger
kan eg sjå deg
gå rundt på sandslettene
med soldatene spaserande
etter deg
som om alt du fortel dei
er det viktigaste som finst
som om du er læremeisteren
og dei disipline
du seier til soldatane dine
slik gjer du det
ta vare på sivilbefolkningen
trøyst dei
leik med barna
gi dei tryggleik
stell dei sårande

når du kjem heim til julaften
kan eg sjå deg
stige ut av den bilen
inn den døra

når du lukkar døra bak deg
lar du krigen vere igjen
og fyller huset med fred

2 — 7

Maria Dorothea Schrattenholz

Maria Dorothea Schrattenholz opplevde
Fortrolige samtaler av Ingmar Bergman/
Liv Ullman på Nationalteatret.

Jeg våkner om natten
av duringen fra freden
ligger lenge og venter
på lynglimtene
skimter det gule i blodet, det røde i øyet
jeg strekker armene frem
til jeg kjenner
alle materialene du er laget av
med en hånd mot veggen
og en hånd mot huden
teller jeg

Du ligger på siden
med hånden mot ditt eget kinn
og du har en sorg
jeg ikke kjenner

Jeg er umerkelig i mørket
som om jeg aldri
har lært å puste
under ansiktet
er jeg uten nåde, uten ro
en kattunge ligger i halsgropen min
og du har sluttet å se på meg
når jeg sover

jeg sa: Det er noe jeg må fortelle
jeg sa: Du er ikke den eneste

og du reiser deg
drar stillheten rundt deg og går

jeg ligger igjen
med min egen sannhet
som blank væske i porene
jeg bærer noen andres begjær
sammen med mitt

Hjertet beskytter blodet
skyene stivner i en ramme
vinduet holder himmelen fast
jeg legger fingeren mot det hvite
i mitt eget øye
den salte svien
setter merke

du sa: Vi kan ikke bli eldre nå

Jeg går langs elven
og teller de syv broene
jeg vet at de bærer
jeg stanser på det høyeste punktet
ser elven renne grå
som uformet stål
jeg blir usikker på om det er vann
det var vann i går
det var vann i lyset

jeg vasker jorden
av føttene
vasker bort fingeravtrykkene
for å komme nærmere deg

Men du sa: Jeg må bare være litt alene

Jeg lukker døren bak meg
lukker øynene
slipper luften ned i magen
luften kan få komme ned til bunnen av meg
går over gulvet i rommet vi eide
støvet drysset fra huden
gir næring til mikrobene
som lever i teppene

jeg spretter opp sømmer
og sukker av glede

bretter lakener dobbelt
bretter huden dobbelt
bærer renheten inn på soverommet
legger den ved siden av meg
øynene har vanniljesticilker
dypt forankret i mudderet
i midten flyter skammen

under ansiktet vokser ordene
mer trofaste enn meg

Du åpner døren og sier:
Her er det jo ingenting

men jeg ser
at vasen holder stilkene oppe
at stolen står stødig på fire punkter
at bordet er glatt av gammel latter
at bildene holder fargene tett
og jeg sier:
nei

duken ligger hvit
over flekkene
jeg drar skjeen gjennom suppen
i væsken oppstår tomrom
som fylles
før jeg rekker å se det
som tomheten
mellom ordene
mellom hendene
som myke eller harde
ikke fyller det som er tomt
med annet enn vilje

Jeg kneler foran deg
men du vet ikke hvorfor

du vil vite hva du ikke kan gi meg
du vil vite hvem jeg er
når jeg ikke er din
jeg snakker nå
for å kunne være taus senere
jeg åpner alle rom i meg, hvert atom
er sin egen katedral
jeg liker best å si det som er sant
men alle spørsmål
har to svar
og jeg vet ikke forskjell
på kjærlighet og trøst

min mor sa: La ham få vite alt

Jeg legger munnen mot øret ditt
det hardeste oppløses aldri
men vi er mer enn kjevebeina, tennene
du peker på sprekke i kruset
så det velter
vinden suges gjennom huset
trykket flytter seg
fra rom til rom
en storm kommer helt fra solen
og slukner
de blå timene

med håndflaten slår jeg
lyset inn i huden
ordene inn igjen i munnen
ser du dette arret? Det er fra den lykkeligste dagen i mitt liv

for jeg vet
at ikke å kreve noe
er den reneste makten

3 — 7

Lars Ove Seljestad

—

ANSELM KIEFER:

LADDER TO THE SKY

– Astrup Fearnley 05.05.16

Lars Ove Seljestad opplevde *Himmelstigen*
(Ladder to the Sky) av Anselm Kiefer på
Astrup Fearnley Museet.

det grå/det grå/
det brun/det brun/
det sand/det sand/
det leir/det leir/

det hår/det hår/
det brent/det brent/
det håp/det håp/
det osk/det osk/

det grå/det grå/
det brun/det brun/
det sand/det sand/
det leir/det leir/

det liv/det liv/
det bly/det bly/
det glas/det glas/
det knust/det knust/

det grå/det grå/
det brun/det brun/
det sand/det sand/
det leir/det leir/

det bild/det bil/
det bi/ det b/
det bi-bi-bi-bi-bi/

det grå/det grå/
det brun/det brun/
det sand/det sand/
det leir/det leir/

det luft/det luft/
det grav/det grav/
det mjølk/det mjølk/
det bly/det bly/

det grå/det grå/
det brun/det brun/
det sand/det sand/
det leir/det leir/

ditt liv/ditt liv/
det brent/det brent/
mitt liv/mitt liv/
det osk/det osk/

ingen stige/ingen stige/ingen stige/
bly/bly/bly/
ingen gud/ingen gud/ingen gud/
sand/sand/sand/
ingen himmel/ingen himmel/ingen himmel/
osk/osk/osk/

4 — 7

Maria Kjos Fonn

—

Noia

Maria Kjos Fonn opplevde *Johannespasjonen* av J. S. Bach i Oslo Domkirke på langfredag.

Det er på den tredje dagen jeg ser den. En stor byll på underarmen min, formet som et kors. Jeg har hatt det før, det kommer av bomskudd når sprøyta ikke er steril, men aldri i den formen, aldri så stort. Det er vår ute, jeg må gå med langermet genser, eller jeg kan gi faen, gå med merket mitt synlig for alle, sånn som Han.

Jeg slikker på en plastskje fra MCDonalds for å sterilisere den, så flytter jeg pepperet fra tallerkenen og ned i en tom plastpose. Jeg suger opp vann med sprøyta, før jeg sprøyter vannet ned i posen. Jeg bruker en bit av en tampong som filter og suger opp væsken med sprøyta. Beltet strammer rundt armen min, som grepet til en som bryr seg. Hånda mi skjelver mens jeg sikter. Jeg presser sprøytepumpa nedover, stikket brenner og jeg blir full av fart, vold, kontroll.

Noiaen er det verste. Jeg prøver å tette sprekken mellom gardina og vinduet med et håndkle, men jeg veit at de kan se inn, gjennom ventilen, gjennom nøkkelhullet, gjennom sluket i vasken. Jeg svelger benzo og Rivotril, hjertet mitt løper fortsatt, men det snubler i seg selv, jeg legger meg i senga, kroppen dirrer over madrassen. Jeg har døgnnet i tjuéfem år. Mobilten ligger på nattbordet, men jeg spør ikke Kim om han vil komme over. Jeg har mannen jeg elsker her, inni meg, på utsida. En gang lå jeg i senga og skalv så mye at jeg trodde det var jordskjelv, hånda hans kom ut veggen, tok min, holdt den fast gjennom natta.

Jeg tror du må ha møtt Djevelen først for å være så nær Gud som jeg er.

Jeg lurar på om han kjente det samme, når han visste at de var etter han, om hjertet gira seg opp til hundreogførti på speedometeret. Hjemme dyrket de ham med filter, en blond fyr, éndimensjonal som et glansbilde. Jeg er glad jeg kom meg vekk derfra. Samme hva man kan si om det livet jeg har nå. Jesus, slik jeg kjenner ham, er naken og aleine, rasende og full av sorg.

Helvete, så godt jeg kjenner han.

Jeg går til cd-spillaren og blar gjennom platene til Velvet. Jeg vil ikke høre på låter om søndagsmorgener eller å vente på dealeren eller piskeslag. Jeg vil ha noe annet. Det fjerneste og næreste jeg veit om. Jeg kjøpte *Johannespasjonen* av Bach da jeg var femten og hadde gjennomskuet lovsangen hjemme, at den løy om Jesus,

gjorde han til en smilende onkel, når blodet egentlig rant i tårer fra huden hans. På vei fra platesjappa så jeg en fyr som satt på fortauet med kopp og teppe. Jeg bøyde meg ned for å gi han veksløpengene, han så opp og jeg stirret rett inn i ansiktet til en mann med tornemerker i panna.

Det er natt til langfredag. Jeg veit det fordi jeg var ute i går kveld for å kjøpe cola og sigaretter, men butikken var stengt, jeg måtte på kiosken. Før spurte de hjemme om jeg ville komme bort i påsken, men nå orker de ikke mer, og det gjør ikke jeg heller. Oppturen og nedturen og noiaen er min kalender. Jeg svelger litt mer benzo og setter på plata, setter meg i sofaen og tenner en røyk.

Plata kicker inn, som å skyte Jesus inn i blodårene. Den kjenner meg godt, bedre enn Kim, bedre enn de der hjemme, som brydde seg for mye eller for lite eller på feil måte. Tenoren synger: *Erkwäge, wie seint blutgefärbter/ Rucken in allen Stücken/ den Himlen gleiche geht!*

Betenk dog, hvor den blodstenkte ryggen, på alle måter, i ett med himlen går.

Jeg stirrer på byllen på armen min, den sprekker og åpner seg som en himmelvelving. Ansiktet til Jesus vokser ut av byllen, han stirrer på meg. Lover ikke mye, bare at jeg kommer gjennom natta.

Det er alt jeg trenger.

Jeg har aldri trodd på åpenbaringer, tungetale, hele det vulgære teateret. Jesus kommer til syne gjennom sprekkene. Panna til en fyr på gata. Såret i veggen når du tror de kommer etter deg. Byllen på armen din.

Glem brennende busker, jomfrufødsel, gjenoppstandelse. På en eller annen måte kommer vi oss gjennom nettene. Det er det største mirakelet.

5 — 7

Audun Mortensen

—

Sjenanse og verdighet

Audun Mortensen opplevde ruinen etter Hallvardskatedralen i Gamle Oslo.

Etter et par-tre eposter fram og tilbake med kollegaen min Olav, slo det meg at jeg ved første og rette anledning burde gjenfortelle det som hadde hendt ham i jula, og at jeg burde begynne med forberedelsene til julemiddagen og avbrytelsen fra redaktøren hans – mer presist: smsen Olav mottok mens han stekte steinsopp og flesk: «Gratulerer med nok en positiv anmeldelse (i dagens KK), dog kommer den med et par malplasserte innvendinger det ikke er noen grunn til å dvele ved. God jull!»

Olav besvarte meldingen, satte de stekte kalkunfiletene til kjøling i trekken fra vinduet, og lurte på om han rakk å kjøpe Klassekampen før gudstjenesten i Gamle Aker kirke. Men klokka nærmet seg tre, så han tømte rødvinglasset, dobbelt- og trippelsjekk at komfyren var avslått, gikk ut døra, krysset Uelandsgate, klatret opp Akersbakken, og lot anmeldelsen vente.

Olav forstod ikke hvorfor han utsatte seg for dette, gudstjeneste, en fullpakket kirke, trengselen, hvelv etter hvelv som aldri åpnet seg mot det uendelige, som i Tomas Tranströmers dikt, men med en akustikk som virket innesperret, og innesperrende på ham. Likevel måtte han dit. Det var eneste mulighet skulle han oppleve en form for samhörighet og samtidig få et snev av julestemning.

Olavs mor og far var også der, de hadde kommet kjørende fra Kløfta, slik de pleide på julaften, og overrakt ham en konvolutt med to tusen kroner, i hundrelapper, tradisjonen tro det også, straks han satte seg ned ved siden av dem i Gamle Aker kirke, hvor de satt, en liten familie, ytterst på den bakerste raden, der de alltid pleide å sitte, nær utgangen, fordi Olav ikke ville sitte noen andre steder. Om foreldrene ikke forstod hvorfor, så respekterte de ønsket, og de dro derfor til kirken en halvtime før alle andre, bare for å holde av plassene mens Olav stod bøyd over kalkun og rødvin.

Hadde det alltid vært på denne måten? Olav kunne huske gudstjenester i Ullensaker kirke, lengst fram, midt på en benk, uten tanker om utganger eller trengsel, men han kunne umulig ha vært mange år gammel, for allerede i løpet av videregående begynte Olav å tenke på rømningsveier og en konkret mer enn en form for abstrakt – eller eksistensiell – frihet. Og i Gamle Aker, selv så nære utgangen, var det bare så vidt Olav ble sittende, for rundt ham hadde menigheten stimlet tettere sammen, det stod folk overalt,

langs ytterveggene, i midtgangen, sikkert i våpenhuset også, for det var ikke på langt nær sitteplasser til alle. Strengt tatt hadde Olav ikke noe annet valg enn å bli sittende, og så lenge han kunne høre menneskene rundt seg puste, trodde han at det kom til å gå bra.

Men det var mer enn trengselen fra menigheten som uroet Olav, for han måtte selvfølgelig på do, slik han har for vane når det er umulig. Det fantes sikkert et toalett i kirken, men Olav kunne ikke gjøre noe forsøk på å finne det, og han kunne ikke spørre noen, for det innebar at han ville tiltrekke seg oppmerksomhet; dessuten satt han nærmest fastlimt til stolen, sperret inne av menighetens samlede volum, holdt nede av «Å kom nå med lovsang» som duvet gjennom den romanske basilikaen. Tenk på kongelige, sa Olav til seg selv, på politikere, skuespillere og idrettsstjerner som befinner seg i lignende låste situasjoner hele tida – hvordan klarer de seg, hvordan finner de ro? Tenk på tennisspillere som holder ut time etter time på banen, og kun unntaksvis tar seg såkalte komfort breaks. Tenk på Roger Federer. Og tenk også på de prosaiske ordene til presten, rett før gudstjenesten begynte, hvordan hun pliktskyldigst – av hensyn til brannforskrifter, sa hun – hadde redegjort for alle utgangene i de tre skipene. Det hadde virket alt annet enn høytidsstemt å beskrive hvordan man kunne komme seg raskest mulig ut av kirken, Olav ville nesten kalt det blasfemisk hadde det ikke vært for at disse ordene var som rettet mot ham, eller mot alle de tilstedeværende som hadde lignende kvaler, ord som følgelig hadde lite med brannforskrifter å gjøre, i hvert fall ikke mer enn at regelverket kunne være et dekke for å få fremsagt sitt egentlige budskap, at det kommer til å gå bra, dere er frie (til å gå på do når som helst), uten å medføre økt belastning for dem budskapet var myntet på, slike som Olav som ikke hadde tålt å høre presten si «dersom noen opplever trengselen som ubehagelig, vit da at det finnes fire utganger i Gamle Aker kirke», fordi trengselen da ville blitt opplevd som enda sterkere.

Da gudstjenesten var ferdig og jula omsider ble ringt inn, tømte Olav lommeboka i kollekten i takknemlighet for at han hadde kommet seg gjennom det hele uten å ha vært til sjenanse for noen andre enn seg selv. Gaven fra foreldrene hans, alt han hadde på seg gikk i boksen. Olav gjorde ikke noe nummer ut av pengene, søkte ingen anerkjennelse hos den som bar kollekten, selv om han ga langt over evne.

Først helte han myntene i hånda, så brettet han sedlene sammen til de fikk plass inne i håndflata, diskuré, så stappet han hånda dypt ned i boksen som ble holdt fram foran ham ved utgangen til kirken, åpnet hånda, ga slipp på pengene, og sprikte med fingrene idet han trakk hånda til seg, så ingen skulle tro at han stjal – tatt i betraktning hvor dypt han hadde stukket hånda. Han møtte ingen blikk, men opptrådte tilnærmet naturlig.

Men så kom han til å tenke på støvsugeren han måtte kjøpe, utleggene han hadde hatt til middag, purringen fra Telenor.

Nei, kirken trenger sikkert disse pengene mer enn meg, forsøkte Olav å berolige seg selv med.

Nei, jeg trenger jo støvsuger, fortsatte han.

Nei, mamma og pappa kjøper sikkert en støvsuger til meg, hvis jeg spør, det ordner seg, tenkte han.

Mens Olav ventet på at moren og faren også skulle klemme seg ut gjennom kirkedørene, måtte han likevel konkludere med at dette ble for dumt. Kunne han gå tilbake, be om å få pengene igjen? Å gi to tusen kroner fra seg på denne måten, som ved en innskyttelse, eller ikke som ved en innskyttelse engang, men ved en uvilket handling, virket som en parodi på Johan Niilsen Nagels spontane innfall, på hele det ubevisste sjeleliv og nærmest all litteratur overhodet. Dessuten hadde pengene vært en gave, til ham, fra moren og faren. Å gi dem fra seg var utakknemlig. Ingen andre enn Olav selv visste hvor pengene kom fra, men i forhold til en høyere objektiv standard, kall det gjerne Gud, forble det utakknemlig. Visst var det en gave han stod fritt til å benytte som han ville, men å ødsle den bort, innebar at han ikke satte pris på den. Han måtte få pengene tilbake.

«Unnskyld,» sa Olav idet han presset seg inn igjen. Planen, slik den brått kom til ham, var å snike seg inn igjen, late som han hentet noe fra benken, hansken sin kanskje, ja, hansken, først ved å gjemme den inne i en lukket hånd, lene seg framover, slippe den ned mellom stolradene, deretter fomle litt rundt, og så plukke den opp fra kirkegulvet, og til slutt gå ut igjen påny, stoppe foran kollekten, og si det som det var, at han ved en feiltagelse hadde gitt fra seg pengegaven fra foreldrene sine, to tusen kroner i sammenbrettede hundrelapper, beviselig hans fordi bretten skilte dem fra de andre femtilappene i kollekten, men på vei inn i kirken møtte han faren sin som lurte på hva han skulle. Faren gikk og støttet moren, bare et par meter lenger inn i gangen, men kakofonien av gode juleønsker gjorde det umulig for dem å snakke sammen. Olav og faren strakk hals og forsøkte å kommunisere som to surikater i Kalahariørkenen; med to raske nikk signaliserte Olav at det ikke var fordi han var utålmodig han kom inn igjen, men for å sjekke at det gikk bra, og med to raske nikk, og ved å snuse i været, sa faren at det var bare å ta tida til hjelp, så kom de nok ut etterhvert.

Olav fikk seg ikke til å si, eller gestikulere, at han trodde han hadde glemt igjen den ene hansken sin der inne, ville liksom ikke lyve, ikke i kirken, ikke på en dag som denne. Dessuten hadde faren sikkert sjekket både på og under stolene, tenkte Olav, bare for å påse at ingen av dem hadde glemt noe som helst, følgelig ville han avfeid unnskyldningen med det samme.

Gyrid Gunnes

—

Å se den danske filmen
Krigen, i dialog med diktene
Mea Maxima Culpa av Jens
Bjørneboe og Du må ikke sove
av Arnulf Øverland.

Gyrid Gunnes opplevde *Krigen* av
Tobias Lindholm på Cinemateket

Å se den danske filmen *Krigen*, i dialog med diktene *Mea Maxima Culpa* av Jens Bjørneboe og *Du må ikke sove* av Arnulf Øverland.

*Jeg vet ikke hvor jeg har hørt det sist:
"Hvem er et menneske og ikke skyldbevisst?"
Hvem er et menneske som ikke vet
At han bør frykte all rettferdighet?
Det er min sum av alt hva jeg har sett:
Jeg håper Gud lar nåde gå for rett!
Jeg håper Gud i himmelen vil si:
Rettferdigheten, barn, den glemmer vi.
Spør meg om "skyld"! Det er et grusomt ord.
Enhver er skyld i alt som skjer på denne jord!
I blygsel skal du sne ditt ansikt bort:
Hva en har syndet, har vi alle gjort!*

Men det er ikke det som skjer på lerrete foran oss.
Han er en familiefar av en dansk offiser i Afghanistan.
Han har et omsorgsfullt forhold
til soldatene sine
og troen på det internasjonale nærværet i Afghanistan
for å beskytte lokalbefolkningen.
Nå sitter
denne vanlige og lojale ektemannen
i retten i København
tiltalt for krigsforbrytelser.
Problemet er bare at fosteret mitt sparker
så hardt mot de indre organene
at jeg må løpe ut til toalettet hver kvarter.
Det han er anklaget for
må ha skjedd mens jeg var ute.

*Du mener, det kan ikke være sant,
så onde kan ikke mennesker være.
Der fins da vel skikkelig folk iblandt?*

Krigsforbrytelser er geopolitikk og metafysikk forent i en høyere enhet.
Jeg har ikke barn i samme barnehage som krigsforbrytere
Krigsforbrytere er ikke en av oss
men en av Eichmann og Srebrenica.

Bror, du har ennu meget å lære!

Som en Kubricks kube fra helvete
er
krigsforbrytelsen
denne morgenen
i retten i København
en dårlig beslutning
en forskyvning mellom
et kanskje og en mulighet.
På veien til kinoen
går vi forbi Bymisjonens kafe
og utenfor sitter det en mann med livet sitt i en IKEA-pose
og jeg vet at om noen år kan det være mitt barn som sitter der
at kroppen og hjertet mitt ikke skal være en stor nok IKEA-
pose
du trenger ikke være rusmisbruker for å vite
at forskjellen mellom å skade seg selv
og frigjøre seg selv
er hårfin.
De siste 6 månedene har jeg spydd meg gjennom
flyktningkrisen.
Men det er ikke mitt foster som trenger redningsvest
i livmorens tempererte plaskebasseng,
mens andres barn løftes opp på strendene på Lesbos,
anti-født av andre hav enn fostervannet.

*Du må ikke gå til ditt kjøpmannskap
og tenke på hvad der gir vinning og tap!
Du må ikke skylde på aker og fe
og at du har mer enn nok med det!*

*Du må ikke sitte trygt i ditt hjem
og si: Det er sørgelig, stakkars dem!
Du må ikke tåle så inderlig vel
den urett som ikke rammer dig selv!*

Men er det ikke nettopp det jeg gjør.
Og det er derfor jeg trenger en gud.
Gud er en katt som alltid trer seg ut av halsbåndet,
og løper av gårde
når vi trodde vi hadde fanget henne.
Du kom i skade for å ta liv av gud,
da du ofret denne bråkmakeren fra Galilea for å unngå mer
opprør.

Du kom i skade for å sende et menneske tilbake
til dit hvor det alltid er mer 9.april
da Russland ble definert som et trygt tredjeland.
Storskog og Golgata.
Det er bare en liten forskyvning som skal til.
Det er ikke lett å vite
om Gud er i gudstjenestens sakramenter
eller i satanistens fyrstikkflamme.
På lerrete
i retten i København
er veien til
krigsforbrytelser ikke brolagt
med brennende hat mot fienden
men med de beste ønsker om å følge reglene
overholde reglementet
gjøre godt.

*Du vet jo, at skolebarn er soldater,
som stimer med sang over torv og gater,
og opplødd av mødrenes fromme svig,
vil verge sitt land og vil gå i krig!*

*Du kjenner det nedrige folkebedrag
med heltemot
og med tro og ære -
du vet,
at en helt,
det vil barnet være,
du vet, han vil vifte med sabel og flagg!*

Men det er ikke engang så avansert.
Barnet må ta hensyn til partiet.
Barnet må ta hensyn til egne velgere.
Barnet må demonstrere handlekraft
nå som lokallagene murrer.
Barnet må ta hensyn til at det er valg om to år.
Utenfor lerrete foregår det en annen rettsak
hvor en som har drept 77 mennesker
klager over kald kaffe.
Ondskapen er så tarvelig
i en gymsal i en middels norsk by.
Jeg zapper videre mellom tv-kanalene
i skam over at

den himmelropende uretten
i å ta et annet menneskets liv
bare er en dum gutt
som ville være en av gutta.

Og det kommer en afghansk familie til den danske
militærleiren,
henvender seg til offiserer og ber om beskyttelse fra Taliban.

Tolken advarer offiseren:

Ved å ta imot hjelp fra oss

Ved å komme hit

ser Taliban på denne familien som et legitimt krigsmål.

Men det er ikke lov

hører dere!

Det er ikke lov å ha sivile i leiren

Det er mot reglementet

Han har ikke noe imot dem

han vil faktisk hjelpe dem

En av soldatene har tidligere pleiet et sår på datterens arm

Men det strider mot reglene at dere overnatter her i leiren.

Vi skal komme til landsbyen deres i morgen

Da skal vi drive ut Taliban!

Faren protesterer høyløyt

men endelig gir han seg

en slitsom affære

håndtert korrekt.

Selvsagt holder vi det vi lover

Selvsagt kommer den danske offiseren og soldatene hans

dagen etter til landsbyen

for å drive ut Taliban.

Da er det helt stille fra huset til den afghanske familien.

Helt stille.

Selv i den glødende sommerhete

har varmen snart

forlatt kroppene deres.

Øyeblikket etter er Taliban over alt.

Kom med alle ordene deres:

helvete, fimbulvinter og Armageddon

kom med alle apokalypsene

stable dem opp i rekker av lik

Alt står som onde bilder fra en rus:

Av jorden har vi gjort et slaktehus!

Og den danske offiserer kaller bombeflyene inn

slik Gud kaller på sine engler

de kommer

de kommer

de kommer og redder dere

avlyser fimbulvinter og Armageddon.

Helvete er utsatt

ikke bare påskemorgen

men også på lerrete foran oss.

(Stillhet)

I våre hjerter

der er loven lagt.

Og hver en tøddel av den står ved makt.

Men vi har så mange lover i hjertene.

Barnets lov

internasjonal lov

soldatfellesskapets lov

ektefellenes lov

tødlene er i fri flyt

de forskyver seg hele tiden.

For det blir funnet sivile i ruinene etter flyenes bomber

bildene er tatt av britiske soldater

overlevert til det danske militærpolitiet.

Det er så mange lover

og så mange hjerter

det er noen danske barn her som trenger en offiserpappa

utenfor et fengselet

en kone som trenger en ektemann.

Si at du var sikker på at det ikke var sivile der

da du ba om backup fra bombeflyene

Si at du vet at denne mannen ikke er Guds sønn

men en lurendreier fra Galilea.

Akk, vi må bøye oss i skam og si:

Rettferdigheten, Gud, den frykter vi!

Hvem er et menneske som ikke vet:

Vi trenger nåde og barmhjertighet!

Det er ikke sikkert vi engang trenger skammen
for å hel-lyve
eller halv-lyve
eller kanskje-lyve.
Skammen kan ikke lage hverdagsmiddag.
Skammen kan ikke synge godnattasang.
Hvem har råd til skam.
Hvem har råd til skyld.
Hverdagen
har en forbausende evne
til å tåle
den urett
som ikke rammer seg selv.
Det er det som kan få meg til å tvile på Gud
At dette søppelberget av en teologi
om at Kristus har dødd for våre synder
at alt er tilgitt
at Gud er en
som tilgir bak ofrenes rygg.
At det skal være et nådesbudskap,
at noen andre tar på seg skylden
at det er barmhjertigheten
at det ikke er
vi,
oss
meg,
at det er noen andre jeg kan peke på.
Og
på rettsakens siste dag
står Kristus frem
eller er det Judas?
Sier
jeg så Taliban
jeg kan bekrefte det
det var derfor vi tilkalte bombeflyene.

Rettferdigheten, barn den glemmer vi!

Det er Kristus som står frem
eller er det Judas?
Hva er forskjellen mellom Gud og djevel
hvis Gud tilgir bak ofrenes rygg?
Kristus er et annet sted.

Kristus er den afghanske familiefaren som sammen med
barna
går hjemover mot landsbyen
etter å ha oppsøke den danske militærleiren,
i håp om å få være der i natt.
Jeg bekjenner at
Kristus er faren
som våkner av lyden
sekunder før Talibans kalasjnikov-munninger
rettes mot kroppene deres.
Mot lovens flytende tødler
er Kristus den
som
ikke
tar på seg skylden.
Den som fastholder skylden
Den som anklager
den som ikke kjøper fri.
Jeg vet ikke.
Det må ha skjedd mens jeg var ute på toalettet for tredje
gang,
Jeg må være en annen enn meg
som kaster opp gjennom hele flyktningekrisen
Det er ikke min sønn som
skal sitter der med livet i IKEA-posen.
Det er ikke familiefaren som er en krigsforbryter.
Det er ikke Europa som brenner.
Og akkurat det er sant.
Afghanistan brenner.
Og frikjent
brer du dynen over føttene til sønnen din
i leiligheten i København,
og plutselig
brer du teppet over føttene til
det livløse barnet
hvis far
dagen før
tryglet om at du ikke skulle overholde reglene
det internasjonale nærværet i Afghanistan
for å beskytte lokalbefolkningen
setter sin ære i å følge.

7 — 7

Lars Ramslie

—

Katabase

(I hjertet av maskinen

– Sankt Damien – All hail
the american night)

Lars Ramslie opplevde *Himmelstigen*
(Ladder to the Sky) av Anselm Kiefer
på Astrup Fearnley Museet.

Katabase

(I hjertet av maskinen - Sankt Damien - All hail the american night)

"If it is too chaotic it doesn't give.

If it is too ordered, it becomes sterile"

-Anselm Kiefer

"(...) I ran into two girls.

The blonde one was called freedom

The dark one, Enterprise

...

So let me tell you about heartache and the loss of god,
wandering, wandering in hopeless night"

-James Douglas Morrison

*Washington DC, Georgetown, stirrende ned trappen som forbinder Prospect street med
MStreet, 13.03.2015, 38°54'19.96"N 77°4'12.59"W_ / _38.9055444°N 77.0701639°W_ /
38.9055444; -77.0701639*

Kiefer - Khieter - Blatty

Å som jeg synes synd på oss selv.

Jeg står øverst i trappen etter å ha trådd opp og hviskende talt hvert av de syttifem trinnene brukket opp i tre avsatser. Speider utover Potomac elven med tre dager til rådighet, noen krøllede dollar og ringlende mynter igjen i lomma etter å ha valgt feil taxi inn fra flyplassen, siden den sorte, ampre resepsjonisten ikke kunne finne ambassadens romreservasjon, ga meg valget mellom et depositum eller å tilbringe natten på gaten utenfor etter tolv timer i luften.

Ved ankomst gjennomlyst, iris og fingeravtrykk avlest. Iløpet av få timer allerede ha gitt dette kontinentet alt og nå har jeg, nesten, ingenting igjen.

Bare en kropp som ikke evner å kjenne forskjell på dag og natt.

Jeg ser ned på fugl, fugl ser opp på meg.

Som om den, og bare den, kan høre sangen i, kraftsende og tappende mot, kraniet.

På øverste og siste trinn forsøker jeg å få igjen pusten iført den tunge, sorte vadmelsfrakken, en annen manns, altfor store, sko. Arvet fra en av arbeiderne i

landsbyen hvor jeg holder hus, fordi mine egne sko, forlengst grånede og slitte, men lette som vinger, ble stjålet på kjøkkenet på varehuset i Oslo, der jeg tjente som oppvaskhjelp. Der i utkanten av alt, hvor jeg oppdaget meningen i, eller gleden over, å arbeide med annet enn bare ord, alene.

Om ikke, igjen, for å holde ordet levende.

Eller, i det minste, å klare å holde liv i en bikkje.

Etter å ha nesten mistet alt, og den, jeg elsket.

Nesten ha mistet, gitt slipp på alt, jeg levde for.

Og sitte igjen med spørsmålet om å være en som vil, men aldri kan, elske.

Jeg fulgte den lille fuglen. Nå kikker alle fugler på meg som en brysom bekjent, liksom på spranget klar for å kjekle over neste brødbit som om det var en slintre fra mitt eget hjerte.

For nøyaktig fire uker siden sto jeg i kulissene til et oppstilt, fiktivt Vesten, en halvt nedlagt fornøylespark, Sioux City, Maspalomas, innleid og pyntet til bryllup. Betraktet en bisonokse, en enslig og løsraget silhuett mot den kanariske motorveien, den uskimtelige vestafrikanske kysten langt bakenfor.

Saloonen innleid og pyntet til bryllupsmiddag, med farvede serpentiner over veggene over de sortgrå og gulnede portrettene av de mest kjente høvdingene, som Seattle, stirrende ned, inn, gjennom oss fra det falmende, papiret før måltidet brått ble avbrutt av kanariske statister som spilte ut det daglige ritualet med å forsøke å vaske av seg blod med blod på gaten utenfor. Cowboy og indianere, bankrøvere, snart revolverdueller, dansende hester. Lynsjinger. En uforståelig, stammende og stotrende monolog fra begravellesagenten kledd ned til det rosa undertøyet, sjanglende over den dype sanden i hovedgaten med leppene blanke av flasken med ildvann.

Som om reisen begynte der, allerede med verkende føtter og

i lånte sko, på sørspissen av øya, ved siste punkt Columbus passerte før overfarten til den nye verden, snart etterfulgt av Cortéz, snart erobret av meslinger.

Jeg flytter føttene over trinnet, idet jeg lar noen passere, mens jeg betrakter bilene som forsvinner ned mot sør, min høyre, i retning Pentagon.

Tilgi oss vårt daglige brød

Tenk å stå her i hjertet av alle ting.

I verdens lysende krone.

Invitert til en fest blandt venner.

Og enda det fortsatt ikke helt har lagt seg om oss, og selv om alt jeg, med mine blå øyne, alltid en dråpe olje på lomma, skal bli møtt med er vennlighet, likevel se slik et mørke.

For tenk, på én og samme tid besørge slik en trøst.

Inngi slik en frykt.

Besørge slik en frykt,

inngi slik en trøst.

Vest er best.

Uvitende om at det var samme dag som han døde, tok jeg navnet mitt fra helgenen som i siste utvei for heldbred kastet seg ut vinduet, styrtet tumlende ned denne trappen. Et navn og utvei jeg i hovmod tok på meg. Å invitere, tvinge inn sin nestes plage, om det var én eller i legion, for å knuse den med kroppen, i fallet.

Samme dag, og ingenting skulle føles tilfeldig lenger.

Jég, som ikke engang får meg til å ta et eneste skritt ned de bratte, grå stentrinnene igjen.

Der andre renner opp eller ned i dagligdagse ærend som om det var en hvilken som helst trapp.

Eller kvinnen penses hvileløst og taust opp og så ned igjen, så opp igjen, bak store, sorte solbriller, en stor og luftig, like sort hatt.

Selv har jeg vandret her i årevis, mer enn et halvt liv, i tanke, i drømme i mareritt, siden barndommen.

Og for hvert skritt jeg tar hvisker noen meg i øret at jeg skal lide samme skjebne. At jeg skal dø der oppe.

Bli funnet der nede.

Stemmen til et profetisk spottende barn. Forlengst avskrevet som et hvit barns mareritt.

Men som fikk rett, gjorde meg til en figur av halm og leire, så forsvarsløs mot vinden.

Snur meg og skotter opp mot mursteinsbygget til høyre, det mørklagte vinduet, hvor Kains stemme manifisterte seg i en jentunge, slo en revne i huset, i barnekroppen i nattkjolen, som om den sprang opp av byen selv, denne byen hvor ingenting, fra pentagramet til obelisken, er lagt ned tilfeldig.

Eller som om byen selv bare trakk sløret til side.

Ga et glimt av sitt egentlige ansikt, språket som skulle komme.

Men under nedstigningen, sett der ovenfra som å synke inn i hjertet av en uendelig eng av lys.

Jeg løfter pappkruset med forlengst kald kaffe opp til munnen, stirrer ned på den enslige, gule lykta under søylebuen i bunnen av trappa, min egen fallende skygge mot avgrunnen, forbi den ustanselig, pensende kvinnekroppen.

Malkhut - Kan du avse en slant til en gammel altergutt, far?

I natt snublet jeg nesten over en av kroppene strødd ut over sirkelen av gress under pedestalen med George Washington til hest, lik en englehvit, blåladen Quijote over de hjemløse skikkelsene, etter å ha trådd ut på det brede, skinnende våte fortauet, for komme meg bort fra sigardrivet fra den tunge rekken av sorte, blankpolerte limousiner fremfor hotellet, om ikke annet for bare å ta de første skrittene bortover avenuen som leder ned til det hvite hus, modig ha turt gå ut i den amerikanske natta, selv trekke inn den hvite sigarettøyken, indianernes eneste hevn, finne en døgnåpen forretning.

Først én, snart to, snart flere enn jeg trodde skulle være mulig, i urolig søvn

under de grovfibrede grå eller sorte filtpleddene en av foreningene for hjemløse later til å dele ut, hvis ikke bare rasket til seg fra en av de mange anleggsplassene rundt omkring bykjernen.

Som kastet styrtende ned til jorden, kikkende ut i den samme amerikanske natta.

Grå. Sorte. Som om en ny by, krypende, kravlende, var iferd med å reise seg fra asken.

Eller som noen som aldri hadde kunnet eller ville reise seg, fortsatt stirrende, like håpløst, ut i den amerikanske natta.

Mellom beddene og trærne, i rundkjøringen fremfor akuttmottaket ved universitetsykehuset, Ronald Reagan instituttet.

Og fikk meg til så stille som mulig, rømme de samme skrittene tilbake

med nøkkelen som først ikke passet til døren, og smyge meg innunder det kritthvite, nesten kjemisk knirkende, sengetøyet,

på rommet med en plakat med første tillegg til konstitusjonserklæringen strukket ut over sengegavlen, hjelpesløst fanget i tilstanden av å ikke få sove, ikke kunne slås våken.

Jeg bøyer meg ned og plukker opp en hylse av uthulet grå gummi blandt sigarettneipene, stor som siste ledd på et barns lillefinger, tilstrekkelig for å bære en sjel, kilt inn i sprekken mellom steintrinnet og murveggen, og legger den i lommen.

Jeg visste at noen skulle komme, og jeg visste allerede hvem.

Og hva.

Bare ikke i hvilken drakt. Med hvilket ansikt

Fire sorte menn i en hvit bil forvillet inn fra drabanten, skjenende rundt hjørnet universitetsområdet, stopper og roper meg til seg, spør om jeg kan avse en sigarett, får meg til å strekke hånden inn kupévinduet, et sekund kjenne på den desperate, flere hundreårsgamle, atmosfæren innenfor, over fingrene, vristen, før jeg trekker den tilbake, ser bilen rykkvis fortsette ned

gaten, skyte opp, tilbake i retning forstedene på jakt etter et sint fikks.

(Out here in the perimeter there are no stars. Out here we is stoned. Immaculate)

På ny snur meg, lukker øynene, i retning elven.

Snart skal jeg bevege meg bort, men omgå nedstigningen, som om jeg bare spente en bue i en siste gest av respekt for magi.

Og uten at noe, ikke et skritt, skal føles tilfeldig, og kan allerede kjenne bevisstheten renne og sno seg avgårde i forveien som om jeg red på den gamle slangens rygg, eller selv var slangen som avhengslet kjeven for å sluke alle inntrykk og opplevelser, uten engang å måtte åpne øynene igjen, og se utallige av dem, over hele bykjernen, på parkbenkene, med handletrallene, pappskurene, de samme, fra koks til blygrå, pleddene, passere vinduet hvor noen øver piano bak det åpne vinduet i den ellers tause, folketomme gaten opp gjennom de knoppede, japanske kirsebærtrærne iferd med å slå ut i blomst som et atomsk glimt, det gygne flimmeret fra den lave solen gjennom de nakne trekronene de lange skyggene fra grenene som mørke vener over et melkesprengt bryst før jeg trår inn i den strie elven av mennesker og lyden av føttene mine, i en annen manns sko, ikke lenger kan høres, men svever like over underlaget, plutselig følge en kongelig blå, dansende kåpe, de sorte skinnende skoene, den skinnende håndveska snu og tvinge meg til å strekke én av de krøllede sedlene ut til krigsveteranen på hjørnet, som svarer med Guds velsignelse og raskt ber meg om å også huske å gi til vennen, som han kaller sin bror, litt lenger opp i gaten, stanse fremfor duekadaveret i brytningen mellom asfalt og gjørme, kroppen pulverisert, plyndret, nærmest bare vingene igjen, strukket opp mot himmelen. og på ny følge den intenst blå kåpa mot den grå asfalten,

dansende på porselensben fremfor meg nesten hele veien ned til hotellet, avløst av kvinnen som pusser tennene, tørker soveposen og klærne på plenen i den synkende solen etter nattas regn, skinner opp, åpner øynene og stirrer meg i møte i det jeg krysser broen, like etter lukker meg bak gardinene på hotellrommet uten mulighet for søvn altfor snart befinne meg på ambassaden, gli over gulvet, mens jeg betrakter kunsten og maleriene langs korridorveggene, Inger Sitter, en stilisert elg fremfor en rød, like stilisert sol, takke ja når ambassadøren, nylig ankommet fra å ha tjenestegjort i Kabul, tilbyr meg nøklene til kongeriket, snart gi meg, nå nykjemmet, iført mine egne knirkende pensko, min mors glitrende mansjettknapper, hvit manns uniform, aller siste rest av søt parfyme, en rosende presentasjon ved mottagelsen på forfattersenteret, hvor min danske kollega begynner med å foreslå at vi nok kan være enige i at vi begge, med vår skrift, leter etter det nye, det nye og uoppdagede, høre meg plutselig si, bestemt, nei.

Nei.

Si, eller tenke, at jeg tvertimot vil at min skrift skal være like gammel og grusom som verden selv, full av støv og elde. Noe subbene bak menneskeheten, som ivrig plukker opp alt den kaster fra seg, forsøker å glemme. Slu som en kråkes kra. Menneskelig som en brukken vinge. Hvis jeg bare kunne. Og foran forsamlingen lese en rasists fabel, om å slepe seg over kontinentet med sin døde søster festet til hoften og hendene, skoene søkne, fulle av blod, renner av blekk, som olje mellom de brukne tennene, som lyden, stemmen til alle verdens utkastede og kjenne meg som James Douglas Morrison rallende, fordrukket hylende gjennom gatene, nigger, nigger, nigger, etter applausen få et eksemplar av 125 år jubileumsnummeret av "Poet Lore" med det noble portrettet av Paul Laurence Dunbar i takk som gave og umiddelbart

slå opp på Zaccardis dikt om lynsjingen av en uskyldig mann i
Denmark, South Carolina, en altfor varm dag i 1899,
før jeg sklir ut av stolen for å sette navnetrekket mitt, for hva
det er verdt, over tittelbladet på den ventende bunken av
oversettelser,
med fingerputene stenkte av blekk se de fremmøtte strømme ut
døren,
kjøres tilbake til hotellet, bli liggende og gjette på hvilke av
de tunge maskinene som kaster det orange og blå lyset mot
gardinene,
stipulerer søvnen,
vekkes av den meksikanske stuepiken, trekke på meg de
stinkende skoene
klikkende og klakkende,
med sålene fulle av brukne, taggete skår av glass, de siste
myntene klingende i bukselommen,
den samme sangen, en liten bønn, raslende i kraniet uten ennå å
finne veien ned og ut leppene,
for til fots oppsøke det som koster lite eller ingenting,
fra den oversteckte hotelfrokosten, et eksemplar av Erica Jong
fra barbiblioteket,
til Lincoln-monumentet, stirrende utover det tørrlagte vannspeilet
opp mot obeliskens bakenfor anleggsarbeidet, de utrente
jordhaugene med
de grå og sorte teppene,
en skinnende, raslende bevæpnet konstabel på en like
skinnende hingst trampende gjennom parkanlegget
minnesmerkene over krigsveteranene og de falne fra siste
århundres krigføring, som blykledde spøkelses mellom
beplantningen, uendelige lister av navn meislet i sort marmor
det kritthvite monumentet over Martin Luther King Jr.
og iskappen i tidevannsbassenget som sprekker opp og synger
meg til følge
med presidentens helikopter og følgehelikopter svevende inn
over seg
før jeg ransakes ved inngangen til
african art museum, få mildt beskjed om å ikke fotografere
kvinnekroppen, de brede hoftene, hodet sprikende av nagler, the
silent way Beatrice, Maurice Pefora, purgatory, fåfengt lete etter
Basquiat
ransakes ved inngangen til
nasjonalgalleriet, nok en gang spørre etter Basquiat og bare få
spørsmål til svar, fotografere en sort Hermes, Dionysos i bronse

ransakes ved inngangen til
naturhistorisk museum, overhøre to kreasjonister diskutere
fossilet av en dinosaur
ransakes ved inngangen til
Hirshorne museum for moderne kunst, uten heller her finne
Basquiat, men med Anselm Kiefers bok, Bacon og Rotkho
skrikende elektronisk mot meg hver gang jeg trår for nære,
passerer den hvite linjen
ransakes ved inngangen til
romfartsmuseet hvor jeg berører en stein hentet ned fra
månen.
ransakes ved inngangen til
urbefolkningens nasjonale museum, og kastes ut før jeg
rekker å høre ferdig myten om raven som stjal solen,
trår ut på den sølete og slapsete plassen
med holocaustmuseet og kongressbygningen, dekket i
stillaspilarer, de opplyste vinduene svakt gule bak den
blafrende plastpresenningen og de flaksende fuglekroppene,
lik et dormende skremsel, en figur av leire og halm, i ryggen,
passere justisdepartementet og FBI-kvarteret,
uten å kunne avse så mye som en slant til
Jeremiaprofeten på såpeboksen ved hjørnet, med
megafonen rungende gjennom Kina-kvarteret
der jeg legger de siste sedlene på baren som betaling for
mitt eneste kjøpte, varme måltid,
slår følge med sidemannen, en like rødøyet og døgnvill,
pendlende polsk Eu-representant nettopp fløyet inn fra
Brussel, men uten å ville oppgi navn, videre profesjon eller
ærend, som slo av en samtale om litteratur og allegori over
de dampende nudlene,
men finner et høflig påskudd til å avslutte samtalen så snart
den, jeg, vender mot det ubehagelige, idet jeg uttrykker
sympati, min naive mening, så snart vi nærmer oss
politipostene, antikrigsdemonstrantene, protestboden mot
atomvåpen fremfor det hvite hus,
og etterlater meg fremfor det tre meter lange banneret med
et bilde av et toogtyve uker gammelt abortert foster,
før jeg like etter snubler over et av de sammenkveilede
teppene, som hele tiden har fortsatt å følge, eller komme
meg i møte, forsøkt skjøvet ut ytterst i synsranden, men
likevel klengende til bevisstheten, over benkene, i parkene,
stuet inn mellom søppelspannene, forlatt i hast på fortauet,
som følger meg videre inn i den på ny altfor korte, avbrutt

søvnen med hodet mot veggen og rommet vegg i vegg med Sankt Stefans kirke, som om hodet nærmest stakk inn i den hvite ganen av et kirkerom
hvor Marias bryster engang sto malt i blod og iført en løspikk,
også den dryppende rød,
og der den myrdede presidenten, den unge håpefulle, og hans førstedame er de første til å smile deg i møte fra raden av portretter bakenfor de tunge eikedørene prydet med bronsepanel, panelene som synes å flasse, skalle av i lag på lag,
engel for engel
styrtende inn i den omtåkede tilstanden utenfor natt og dag, mens jeg venter på skyss opp til fødselsdagsselskapet for ambassadesekretæren, tilbake i Georgetown,
frem til pastoren, Monsignor Paul M. Dudziak, skyver døren til side for å spørre
om det går bra med meg
I wanted to draw Babylon but my teacher said no,
videre om jeg er protestant eller katolikk
og jeg rekker å svare pagan naturalist.. If anything..
før han brått forlater meg til meg selv og den ankomne bilen, selskapet i Georgetown hvor jeg blir sittende og speide opp over selskapet forbi ballongene drivende, stangende mot taket, i retning avsatsen til villaens andre etasje, reflektert i vinduet mot hagen, etter jentungen i nattkjolen under gratulasjonstalen til en representant for verdensbanken,
og samtidig selge meg inn hos bordamen fra Politics & Prose,
igjen nykjemmet, iført mine egne knirkende pensko, min mors mansjettknapper, hvit skjorte, sort slips,
frem til den unge, skjønnne kvinnen fremfor meg som lurte døden
kjempet seg opp fra tusenmilsdypet av sine egne, imploderende lunger,
trekker kjolestoffet til side for å vise det flammende, sammensnurpede arret over brystbenet
og sier at alt hun vil nå er at noen skal danse med henne, uten å få lite til svar enn min mumlende taushet, som sikkert ikke føles mer trøstende enn som om noen dyttet henne under igjen,
og uten evne til å ta et eneste trinn over det ryddede

dansegulvet, for istedet prøver å finne min plass i dette manuskriptet av overklasse,
i den protestantiske, hvite malstrømmen, plukker ut et fremmed kjønnsår fra forfriskningene før jeg klirrer i glasset,
selv forsøker å holde en oppriktig takketale og synges som en gammel altergutt,
liste meg ut på de knirkende penskoene som siste gjest passere en rotte i det begynnende regnet og på ny krysse broen
se kvinnen som tørket klærne i solen,
det sovende ansiktet hennes i profil mot lyset fra bankbygget,
ser ut som et som under andre omstendigheter kunne solgt meg en livforsikring,
og endelig låse meg inn på hotellrommet,
høre skjellene fra den lange feite halen, den kalde, tørre huden
raspe mot dørkarmen, kveile meg opp i sengen,
fortsatt uten å finne noen nevneverdig søvn
under vekten av det hele.

Jeg visste at noen skulle komme, men jeg visste ikke hvem

Og når jeg, på ny gjennomlyst og ransaket, finner sete i den store flymaskinen, blir det ved siden av kvinnen fra Kongo med et spedbarn på armen, endelig på vei hjem til mannen sin for første gang siden fødselen, med øyne som bekymret forsøker å møte mine, som kanskje virker ampre, hvis ikke redde,
ide jeg allerede med sovebrillene dinglende rundt halsen, skamfull og unnvikende forestiller meg gråten, skriket som lyden av all verdens mangel så altfor nære,
når alt jeg ønsker, trenger er hvile, uten å utveksle et ord bortsett fra hilsen,
før tåteflaken med melk ramler i gulvet idet hun stille prøver å re til en seng for barnet sitt, idet grunnen, den lysende byen forsvinner under oss.

Brystmelken som faller, renner utover teppet, slår dråpe for dråpe for dråpe ned over boken, sekken og klærne mine, gnistrende gjennom bevisstheten, som et øyeblikks klarhet, et glimt av verdighet, slår bro over utmattelsen.

Hvor jeg, eller i kraft av dét, for første gang på reisen, tilbyr meg å hjelpe.

Og hun etterhvert bare rekker meg barnet til svar, eller gave, uten spørsmål plutselig legger det lille livet i hendene mine, forsvinner ned midtgangen for å finne skift, lar meg bli sittende der, med det virkelig sentrum, hjertet av alle ting.

Fortsatt med det samme ubesvarte spørsmålet om hvorfor alltid være en av dem som ønsker å elske, uten aldri å kunne eller få elske, isteden alltid bare kjenne trinnet under svikte i steget.

Men i møte med det rolige, åpne barneblikket taus og saktmodig, idet vi svever fra kontinent til kontinent over det åpne havet, slår følge, styrter inn i kondensstripene etter de andre flyene, sendt ut med en helt annen, langt tyngre last, for å slippe den så altfor lett,

*the fathers are cackling in the trees of the forest,
our mother is dead in the sea,
do you know we are being led to sl...*

slik den nye verden går i møte, forsyner seg av den gamle, når jeg sitter der med den vesle, snart sovende kroppen, det kneisende, eggeskallskjøre hodet mot armhasen, gjennom larmen i flykroppen, i farvel til maskineriet nedenfor, som besørger slik en frykt, inngir slik en trøst, kjenner jeg plutselig sangen, det nærmeste jeg kommer en bønn, som har fulgt, diltet etter meg hele veien, som en liten spurv fanget i, stangende mot, kraniet idet den endelig kjemper seg fri, forsiktig bryter hodet ut mellom leppene:

Fugl på rov, fugl på rov
høyt i sky, høyt i sky
På en sommerbris.

Fugl på rov, fugl på rov
høyt i sky, høyt i sky
Smyg deg lett forbi

Fugl på rov, fugl på rov
høyt i sky, høyt i sky
Skal du ta mitt liv?

Fugl på rov, fugl på rov
høyt i sky, høyt i sky
Grip meg, stjel meg hvis du vil...

"I know what that caged bird feels, alas"

-Paul Laurance Dunbar

K
NFALLENHET
STASE
NE
EDE
ELSE
RSONING